

слідчий може цілком правомірно відмовити у задоволенні такого клопотання, тим самим обмежуються можливості захисника щодо збирання доказів. Хоча відповідно до п. 7 ч.1 ст.303 КПК захисник і може оскаржити таке рішення слідчого, проте на розгляд такої скарги необхідний певний проміжок часу за який інформація яка має доказове значення для провадження може бути втрачена. Тому на нашу думку доцільно внести зміни до чинного КПК які б забороняли слідчому відмовити у задоволенні клопотання захисника про проведення слідчих(розшукових) дій.

Також необхідно підкреслити, що на рівні окремих норм КПК не визначено детальних механізмів реалізації повноважень захисника на досудовому розслідуванні та суді, особливо в частині організації і проведення слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій, зокрема, ч. 2 ст. 93, а також ст. 246 КПК України не встановлюють порядок подачі клопотань, чи в будь-який інший спосіб ініціювати їх здійснення. З огляду на викладене можна стверджувати, що повноваження адвоката щодо збирання фактичних даних шляхом провадження негласних слідчих (розшукових) дій носять декларативний характер, що є обмеженням принципу процесуальної рівності сторін.

Повертаючись до аналізу проблем реалізації на досудовому розслідуванні повноважень захисника, слід відмітити, що визначене ч. 3 ст. 93 КПК України право збирати докази шляхом провадження «інших дій», окрім інших засобів, передбачених законодавством, на наш погляд, забезпечує можливість залучення для збирання доказів на стороні захисту приватних детективів, детективних бюро та агенцій. Проте діяльність приватних детективів, детективних бюро та агенцій на законодавчому рівні належним чином досі не врегульована. З огляду на викладене, захисником може збиратися лише відкрита інформація щодо обставин та фактів, які мають значення для кримінального провадження, а органи досудового розслідування наділені широкою компетенцією щодо пошуку та виявлення фактичних даних із гласних та негласних джерел[3; с. 9].

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР
 2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI
 3. Басай Н.М. Визнання доказів недопустимими в кримінальному процесі України: підстави, процесуальний порядок та правові наслідки І Н.М. Басай. - Національний університет «Одеська юридична академія». - Одеса, 2012. - 20 с.
 4. Зейкан Я.П. Право на захист в кримінальному процесі : практичний посібник/Я.П. Зейкан. -К. : Юридична практика, 2004.-288 с.
- Серета Ю.М. Формування доказів у кримінальному процесі України : автореф. дне. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. - Київський національний

Татування як криміналістична ознака особи злочинця

Федченко М.С., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Семенов В.В.*

Особистість, соціальне середовище та культура суспільства перебувають в єдиному та нерозривному зв'язку, дослідження якого дозволяє визначити основні тенденції та шляхи розвитку суспільства. Злочинність та кримінальні спільноти на всіх етапах розвитку суспільства

суттєво впливали на його моральне здоров'я, саме тому субкультуру злочинців варто розглядати як невід'ємну складову загальносуспільної культури.

Наразі одним із симптомів духовного неблагополуччя нашого суспільства є значний ріст злочинності та проникнення кримінального світогляду і кримінальної субкультури загалом практично в усі прошарки українського соціуму. На сьогодні кримінальне татуювання є одним із основних атрибутів кримінальної субкультури і виконує різноманітні соціально-психологічні функції: є засобом комунікації та передачі інформації; залежно від змісту та розташування на різних частинах тіла, воно відображає досвід, спрямованість та інші важливі індивідуальні особливості особистості засуджених; це – особлива цінність, що набуває індивідуально-специфічного характеру.

З огляду на розв'язання ідентифікаційних завдань щодо ототожнення особи людини, яка вчинила злочин або безвісно зникла, її особливі прикмети, до яких належить і татуювання – найбільш цінні та інформативні серед інших ознак зовнішності людини. За допомогою криміналістичного дослідження змісту татуювань можна отримати також певну інформацію про властивості особи та її носія.

Серед різноманіття видів татуювань для отримання криміналістичне значущої інформації про особу злочинця становить інтерес власне кримінальне татуювання, а не інші його види – побутове, пам'ятне, декоративне тощо.

Відомо, що одним із перших на поширення татуювань серед злочинців звернув увагу італійський лікар-психіатр Ч. Ломброзо, який вважав татуювання проявом атавізму й ознакою морально меншо-вартісних, неповноцінних людей. На його думку, татуювання у злочинців тісно пов'язане з розумовими здібностями носіїв, здебільшого природжених злочинців і повій. Він навіть типову фразу засуджених про татуювання – «Татуювання для нас як фрак з орденами – що більше татуюваний, то більший має авторитет». В свою чергу, Ю. Дубягін називає кримінальне татуювання «наочним хронічним тавром судимості», а явище татуювання зараховує до формування злочинних типів особистості в місцях позбавлення волі. Крім того, він звертає увагу на створу біографічність татуювань, їх відповідність даним особової справи засудженого й зазначає наявність кореляційного зв'язку між зображенням татуювання засудженого та з психологією його особистості.

Отже, який обсяг криміналістичне значущої інформації можливо отримати внаслідок дослідження кримінального татуювання особи злочинця?

Насамперед вже факт наявності в особи татуювання дає можливість припустити, що ця особа раніше вчинила злочин і була засуджена до позбавлення волі, а шляхом тлумачення прихованого змісту кримінального татуювання злочинця можна отримати інформацію про: відомості персонографічного характеру; соціальне становище; пам'ятні події у житті; ставлення до злочинських правил та звичаїв; етапи злочинної діяльності; вид режиму установи, на якому відбував покарання засуджений; склад вчиненого злочину; злочинну спеціалізацію та кваліфікацію; наявність злочинного досвіду; статус у злочинній ієрархії;

належність до конкретного злочинного угруповання; причини злочинного способу життя; сексуальну орієнтацію; ставлення до оточуючих; особистісні поведінкові установки; психологічний стан; естетичні уподобання; ставлення до релігії тощо.

Наведений перелік можна продовжувати, що зумовлюється існуванням великої кількості варіацій кримінального татуювання. Так, А. Капітанський і В. Литвин за допомогою систематизації дослідженого ними кримінального татуювання за смисловим значенням виокремлюють 26 основних «блоків сигнальної інформації про особу злочинця».

На відміну від інших особливих прикмет зовнішності злочинця, кримінальне татуювання може бути джерелом такої значної за обсягом інформації, яка дозволяє отримати відомості не тільки про фізичні властивості особи – ознаки її зовнішності та їх особливості, а й про інші – соціальні, психологічні властивості та ознаки особи.

Відтак, наявність такої інформації про особу злочинця має велике практичне значення при розкритті злочинів, висуненні слідчих версій, профілактичної діяльності і реалізації одного з основних завдань кримінального покарання – виправлення та перевиховання засуджених. Поряд з цим, особливого значення ця інформація набуває при виборі правильної тактики розслідування за допомогою прогнозування можливої поведінки особи при виконанні слідчих дій. Татуювання надає важливу інформацією про певні психологічні та психічні особливості особи, тому знання його змісту має виняткове значення для слідчого, бо сприяє встановленню психологічного контакту під час допитів підозрюваних (обвинувачуваних).

Не підлягає сумніву також значущість використання інформації про особу злочинця працівниками пенітенціарних закладів під час відбuvання ним покарання в вигляді позбавлення волі з метою забезпечення індивідуалізації застосування засобів виправно-трудового впливу до засуджених.

Використання європейських стандартів у реформуванні системи правоохоронних органів України

Мойсеєва І.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Шарай Л.Г.*

Проголосивши, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України), держава зобов'язалася всіма доступними засобами та можливостями захищати особу. Попередження та розслідування злочинів залежить від багатьох факторів. Серед них, на нашу думку, важливе місце займає злагоджена та ефективна професійна діяльність правоохоронних органів України, адже забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод та законних інтересів громадян – це предмет турботи держави, насамперед через органи внутрішніх справ.

За даними Інституту соціології Національної академії наук України, зокрема, у 2013 р. органи внутрішніх справ України нараховували 261 тис.